

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/174/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816204728
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2017:8816204728.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: Q. E.N., S.. X.X.XXXX, N. M. J. XX, XXX XX U. Z. zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, p r o t i žalovanému: Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 zastúpený Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie v sume 300,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 300,- eur od 22.09.2016 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 23.6.2016 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 300,- eur spolu s príslušenstvom a trovami konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/69/2013, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa. V konaní bol úspešný a rozsudkom tunajšieho súdu, sp. zn. 9C/69/2013, zo 9.10.2014, ktorý sa stal právoplatným 14.1.2016 bola rozhodcovská doložka určená za neplatnú. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/31/2015 z 26.11.2015. Tunajší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/69/2013 zistil porušenie spotrebiteľského práva žalobcu, zo strany obchodníka. Rozsah porušenia spotrebiteľského práva vyplýva z vyššie citovaného rozsudku, pričom žalobca poukázal na jeho odôvodnenie, ako na súčasť svojho skutkového tvrdenia. Súd konštatoval, že: „Dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je vyššie uvedená je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak oprávnený podá voči nemu žalobu u jedného z ním vopred vybraných rozhodcovských súdov, čím reálne došlo k narušeniu zákonom sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv dodávateľ v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka je neprijateľná aj preto, že nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a je dodávateľom pripravená ako súčasť vopred pripravených podmienok predloženej zmluvy, ktoré nemá možnosť spotrebiteľ ovplyvniť. Zmluvná podmienka núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a tým ho núti vzdať sa tak práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a dodávateľ sa bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv žalobou podanou u ním vybratého rozhodcovského súdu. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej doložky je zrejmé, že oprávnený už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov rozhodcom za účelom reálneho

sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nakoľko súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka nebola medzi účastníkmi konania individuálne dojednaná, takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi účastníkmi konania na úkor žalobcu ako spotrebiteľa, žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel.“ Žalobca poukázal na § 3 ods. 5, tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z. Dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči žalobcovi, ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodržel zákon, a použil neprijateľnú rozhodcovskú doložku, preto od neho žalobca požaduje primerané finančné zadosťučinenie. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu, ale aj relutárnu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Jeho výška závisí od miery porušenia povinnosti veriteľom. Pri posudzovaní primeraného finančného zadosťučinenia by mal súd prihliadnuť na všetky okolnosti veci, najmä na to, že som znášal stav právnej neistoty.

2. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so spisom tunajšieho súdu sp.zn. 9C/69/2013 a rozsudkom č.k. 9C/69/2013-79 zo dňa 9.10.2014, výsluchom žalobcu, prednesom právneho zástupcu žalobcu, prednesom právneho zástupcu žalovaného, písomným podaním žalovaného zo dňa 6.10.2016 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalobca vo výpovedi uviedol, že žalobu podal kvôli tomu, že bol úspešný v konaní o vyhlásenie rozhodcovskej doložky za neplatnú. Na žalobcu bol vyvíjaný psychický nátlak, nakoľko nejakí páni, ktorí sa predstavili, že zastupujú žalovaného, žalobcovi telefonovali, potom pokračovali osobnými návštevami, nátlakmi a vyhrážkami, že nájdu kde parkuje auto. Prišli bez nejakého povolenia, vstúpili na pozemok, začali chodiť okolo auta. Auto súrne potreboval, pracovníci mu dali podpísať rýchlo papiere, nemal čas na preštudovanie a tiež bola dohodnutá úplne iná suma na splátkovom kalendári splátkový kalendár mu prišiel zhruba po mesiaci poštou, osobne mu nedali žiadne papiere, dostal len technický preukaz. Žalobca ani nevedel, čo je to rozhodcovská doložka, nebolo mu to nikým vysvetlené, nevedel, ako má ďalej postupovať.

5. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je potrebné, aby ujma vôbec vznikla, ale je potrebné, aby bolo preukázané, že konanie dodávateľa bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zakotvením rozhodcovskej doložky do zmluvy bolo žalobcovi odňaté právo na súdnu ochranu pred všeobecným súdom, čo je dostatočným dôkazom toho, že to mohlo spôsobiť ujmu, teda toto konanie napĺňa hypotézu § 3 ods. 5. Úspešným uplatnením nároku na neplatnosť zmluvných dojednaní žalobkyňou jednoznačne došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, keď zákon definuje porušenie práva alebo povinnosti, ktoré sú stanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a sú spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila, tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný. Finančné zadosťučinenie predstavuje určitú odmenu pre spotrebiteľa, ktorý sa pustil aj konkrétne v tomto prípade, do sporu s ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a tak priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov, keď odradil dodávateľa od možnosti opakovaného porušovania práv spotrebiteľov. V tomto prípade žalovaný ako dodávateľ porušil tak ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), ako aj osobitné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

6. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že finančné zadosťučinenie, ktoré zákonodarca skutočne zakotvil do zákona ochrany spotrebiteľa, nie je automatickým nárokom spotrebiteľa. Finančné zadosťučinenie je potrebné odôvodniť dôvodmi hodnými osobitného zreteľa. Samotný žalobca musí vo vlastnom záujme pre prípad unesenia dôkazného bremena prísť pred súd a preukázať, v čom spočívala ujma. Predovšetkým sa má na mysli psychická ujma pozostávajúca z narušenia jeho vlastnej psychickej rovnováhy, vzťahov v rodine, postavenia v spoločnosti, v zamestnaní, alebo akákoľvek iná ujma, ktorá je skutočne relevantná a preukázateľná. V predmetnom konaní išlo o neplatnosť rozhodcovskej doložky. Nešlo o neplatnosť žiadnej inej doložky alebo časti spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka nebola voči žalobcovi nikdy uplatnená. Do úvahy by prichádzalo finančné zadosťučinenie len vtedy, pokiaľ by skutočne žalovaný uplatňoval akýkoľvek svoj nárok voči žalobcovi na rozhodcovskom súde na základe súdom zrušenej rozhodcovskej doložky. Len v tom prípade by mohol žalobca vôbec tvrdiť, že k nejakej ujme došlo. V konaní 9C/69/2013 však išlo o konanie,

kde sa žalobca domáhal neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá však voči nemu nikdy uplatnená nebola.

7. Žalovaný v písomnom podaní uviedol, že žalobca nárok žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil a zároveň za zaplatenie finančného zadosťučinenia doteraz nie sú ani splnené zákonné predpoklady. Na priznanie finančného zadosťučinenia je potrebné, aby boli súčasne plnené tri podmienky: a) úspech žalobcu v spore b) primeranosť c) spôsobilosť privodiť ujmu. Žalovaný má za to, že uvedený nárok nie je daný, ak dodávateľ údajne porušil všeobecnú právnu, teda nie osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. Aj keď zmluva uzavretá mala charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 OZ, nebol naplnený vyššie uvedený základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie a to, že by boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov. Účelom finančného zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky, alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, či diskriminovaný. Obdobne tak vo vzťahu k danému nároku nejde o paušalizovaný nárok na náhradu škody, či už majetkovej alebo osobnostnej povahy. Vzhľadom k uvedenému považuje žalovaný výšku uplatneného nároku za neprimeranú a neodôvodnenú. Pri rozhodovaní o tomto nároku súd musí prihliadať napríklad na intenzitu, povahu a spôsob neoprávneného zásahu, na charakter a rozsah zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a šírku ohlasu vzniknutej nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie postihnutej fyzickej osoby v spoločnosti. Žalobca doposiaľ žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a tvrdenou právnou neistotou žalobcu. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/1397/2014 z 23. 02.2016.

8. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 9C/69/2013 vyplýva, že sa viedlo konanie terajšieho žalobcu proti teraz žalovanému o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, kde rozsudkom Okresného súdu vo Vranove n.T. zo dňa 9.10.2014 č.k. 9C/69/2013-79 bolo určené, že rozhodcovská doložka dohodnutá v Zmluve a Zmluve o zabezpečení č. 120080269 zo dňa 20.1.2008 v časti Spoločné ustanovenia, v znení: „Ak nedôjde k dohode medzi zmluvnými stranami, akýkoľvek spor, nárok alebo rozpor vzniknutý zo Zmluvy a Zmluvy o zabezpečení alebo v súvislosti s ňou, vrátane všetkých otázok týkajúcich sa jej existencie, platnosti alebo ukončenia, rozhodne Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie alebo Rozhodcovský súd pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. alebo Rozhodcovský súd pri Slovenskej arbitrážnej komore s.r.o.“, je neplatná. Rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 26.11.2015 č.k. 21Co/31/2015-106 bol potvrdený vyššie uvedený rozsudok, náhrada trov konania účastníkom priznaná nebola. Z odôvodnenia predmetného rozsudku okresného súdu je zrejmé, že medzi stranami sporu bola dňa 20.1.2008 uzatvorená zmluva o úvere. Predmetom žaloby bolo určenie neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v nej zakotvenej. Žalobca si teda ochranu svojho práva uplatnil podaním určovacej žaloby. Súd sa preto zaoberal vyhodnotením dojednanej rozhodcovskej doložky v zmysle príslušných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje príkladný, neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. V tomto výpočte s účinnosťou od 1.1.2008 je výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka pod písm. r) - požadovanie od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Uviedol, že rozhodcovská doložka je súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú žalovaný v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá v zmysle § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Poukázal na to, že dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak oprávnený podá voči nemu žalobu u jedného z ním vopred vybraných rozhodcovských súdov, čím reálne došlo k narušeniu zákonom sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv dodávateľ v rozhodcovskom konaní. Zmluvná podmienka núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a tým ho núti vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a dodávateľ sa

bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv žalobou podanou u ním vybratého rozhodcovského súdu. Dospel k záveru že, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, rozhodcovská doložka nebola medzi účastníkmi konania individuálne dojednaná, a takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi účastníkmi konania na úkor žalobcu ako spotrebiteľa, preto žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel.

9. Z ustanovenia § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy vyplýva, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednanie alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

12. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Ako vyplýva z § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 20.1.2008 uzatvorená Zmluva a Zmluva o zabezpečení č. 120080269, predmetom zmluvy bolo financovanie kúpy ojazdeného motorového vozidla formou poskytnutia úveru vo výške 5.927,10 eur, ktorý s žalobca zaviazal splatiť mesačnými splátkami vo výške 196,14 eur splatnými vždy k 4. dňu v mesiacu, pričom dátum prvej splátky bol dňa 4.2.2008. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 23,36 %.

17. Podľa Zmluvy - Spoločné ustanovenia, zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy a v súvislosti s ňou, budú riešené dohodou zmluvných strán. Ak nedôjde k dohode medzi zmluvnými stranami, akýkoľvek spor, nárok alebo rozpor vzniknutý zo Zmluvy a Zmluvy o zabezpečení alebo v súvislosti s ňou, vrátane všetkých otázok týkajúcich sa jej existencie, platnosti alebo ukončenia, rozhodne Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie alebo Rozhodcovský súd pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. alebo Rozhodcovský súd pri Slovenskej arbitrážnej komore s.r.o. Touto rozhodcovskou doložkou nie je dotknuté právo ktorejkoľvek zo zmluvných strán žiadať o vydanie predbežného opatrenia alebo platobného rozkazu na všeobecnom súde.

18. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou - typovou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou

ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

19. Ako vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

20. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len kolektívne záujmy spotrebiteľov). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

21. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

22. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/69/2013, žalobca si úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ, keď sa domáhal určenia neplatnosti rozhodcovskej doložky, teda žalobca si ochranu svojho práva uplatnil podaním určovacej žaloby. Súd v uvedenom konaní vyslovil, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá v zmysle § 53 ods. 5 OZ je neplatná.

23. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

24. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života.

25. Žalobcovi ako spotrebiteľovi bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak žalovaný podá voči nemu žalobu u jedného z vopred vybraných rozhodcovských súdov, čím reálne došlo k narušeniu zákonom sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Žalobca sa podpisom zmluvy reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Bola mu tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých by sa domáhal svojich práv dodávateľ v rozhodcovskom konaní. Zmluvná podmienka, ktorú súd vyhlásil za neplatnú, nútila žalobcu ako spotrebiteľa spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím ho nútila vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a dodávateľ sa bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv žalobou podanou u ním vybraného rozhodcovského súdu. Takéto dojednanie spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu na úkor žalobcu ako spotrebiteľa, čím žalobcovi privodzovalo stav právnej neistoty.

26. Ako vyplynulo z výpovede žalobcu, tento bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplatenia pohľadávky z úverovej zmluvy, najmä osobné návštevy osôb poverených žalovaným, a tiež v nemalej miere aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv (konanie o určenie neplatnosti rozhodcovskej doložky vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 9C/69/2013).

27. Samotné súdne konanie, ktoré bolo v danej situácii jedinou možnosťou žalobcu, je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Súd pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi vychádzal najmä z porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity tohto zásahu do práv spotrebiteľa, ktorým zásahom bolo odňatie ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ďalej z dĺžky trvania závadného stavu, nakoľko žalobca podpísal úverovú zmluvu s neplatnou rozhodcovskou doložkou dňa 20.1.2008, pričom rozsudok určujúci neplatnosť rozhodcovskej doložky bol právoplatný až 14.1.2016, teda po ôsmich rokoch od podpisu zmluvy

28. Vzhľadom na objektívnu spôsobilosť tohto závadného stavu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval žalobcom žiadanú sumu 300,- eur, na ktorej zaplatenie žalovaného zaviazal. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

29. Predpokladom pre priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne ďalších predpisov.

30. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Uvedené neznamená svojvôľu pri rozhodovaní súdu o výške priznaného finančného zadosťučinenia, ale pri tomto súd zohľadňuje viaceré kritéria tak, ako je uvedené vyššie (intenzitu a časové obdobie trvania závadného konania dodávateľa, satisfakčnú a sankčnú funkciu zadosťučinenia a podobne).

31. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

32. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla. Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Spotrebiteľ už vôbec nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie už bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde, ako tomu žalobca učinil aj v prejednávacom prípade.

33. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

34. Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

35. Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

36. V zmysle ust. § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

37. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania prvým dňom nasledujúcim po tom, ako ho žalobca o plnenie požiadal, odo dňa nasledujúceho po 21.9.2016, teda po doručení žaloby žalovanému. Súd ho zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 8,0% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to od 22.9.2016 ako to požadoval žalobca.

38. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 22.9.2016 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,0 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 8,00 % ročne. Záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol 20.1.2008.

39. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

40. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Súd žalobe žalobcu vyhovel v plnom rozsahu, preto žalobcovi patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.